

**B.A. Semester - 6 (CBCS) Examination**  
**March/April-2024 (NEW COURSE)**  
**SAN P19 Aarthshastra (Core -19 (New))**

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

**Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- 
- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર નોંધ લખો. (૧૪)
- Que-1 Write in detailed any two of the following. (14)
- (1) આન્વીક્ષિકી ત્રયી વાર્તા દણ્ડનીતિશ્ચેતિ વિદ્યામ્ ।
  - (2) અર્થ એવં પ્રધાન ઇતિ કૌટિલ્યઃ અર્થમૂલૌ હિ ધર્મકામાવિતિ ।
  - (3) કૃત્સનં હિ શાસ્ત્રમિદામિન્દ્રિયજયઃ ।
  - (4) બુદ્ધિમાન્ આહાર્યબુદ્ધિઃ દુર્બુદ્ધિઃ ઇતિ પુત્રવિશેષઃ ।
- પ્રશ્ન-૨ કૌટિલ્ય અર્થશાસ્ત્રનાં કર્તાનો પરિચય આપીને અર્થશાસ્ત્રનું વિષયવસ્તુ જણાવો. (૧૪)
- Que-2 Who is crator of explain write critical notes on subject theme of the 'અર્થશાસ્ત્ર'. (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૨ ભારતીય 'રાજનીતિનો' ઉદભવ અને વિકાસ વર્ણવો.
- Que-2 Describe the origion nature and development of indian politics.
- પ્રશ્ન-૩ કૌટિલ્ય કાલીન શાસન વ્યવસ્થા સમજાવો. (૧૪)
- Que-3 Explain the કૌટિલ્યકાલે શાસન વ્યવસ્થા. (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૩ કૌટિલ્યનાં અર્થશાસ્ત્રમાં 'દંડનીતિ' અંગેના જુદા-જુદા સ્મૃતિકારોનાં વિચારો વર્ણવો.
- Que-3 Describe the different view of smrutikaras about 'દણ્ડનીતિ' in અર્થશાસ્ત્ર of Kautilya.
- પ્રશ્ન-૪ કૌટિલ્યનાં અર્થશાસ્ત્રમાં નિરુપિત રાજવિષયક ચર્ચા કરો. (૧૪)
- Que-4 Expalin fully the described 'રાજચર્ચા' in the 'અર્થશાસ્ત્ર' of kautilya. (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૪ કૌટિલ્યનાં અર્થશાસ્ત્રમાં નિરુપિત મંત્રી અને પુરોહિતની નિયુક્તિ- સવિસ્તર ચર્ચા કરો.
- Que-4 Write in detail in અર્થશાસ્ત્ર of kautilya મંત્રિ પુરોહિતનિયુક્તઃ ।
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર વિવરણાત્મક નોંધ લખો. (૧૪)
- Que-5 Write short note on any two of the following. (14)
- (1) વિદ્યાસમુદ્દેશઃ ।
  - (2) અમાત્યઃ ।
  - (3) ગુપ્તચરઃ ।
  - (4) ઉપધાભિઃ ।

\*\*\*\*\*